Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (десети състав)

21 май 2015 година*

„Преюдициално запитване — Директива 2006/126/ЕО — Взаимно признаване на свидетелствата за управление на моторни превозни средства — Временна забрана — Издаване на свидетелство за управление в една държава членка преди влизането в сила на временна забрана в държавата членка на обичайно пребиваване — Основания за непризнаване на валидността на издаденото от друга държава членка свидетелство за управление в държавата членка на обичайно пребиваване“

По дело C-339/14

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Oberlandesgericht Nürnberg (Германия) с акт от 26 юни 2014 г., постъпил в Съда на 14 юли 2014 г., в рамките на наказателно производство срещу

Andreas Wittmann,

СЪДЪТ (десети състав),

състоящ се от: C. Vajda, председател на състава, A. Rosas (докладчик) и E. Juhász, съдии,

генерален адвокат: Y. Bot,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

— за A. Wittmann, от W. Säftel, Rechtsanwalt,

— за Европейската комисия, от G. Braun и N. Yerrell, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

* Език на производството: немски.

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 11, параграф 4 от Директива 2006/126/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 година относно свидетелства за управление на превозни средства (ОВ L 403, стр. 18; Специално издание на български език, 2007 г., глава 7, том 17, стр. 216).

2 Запитването е отправено в рамките на наказателно производство, образувано срещу г-н Wittmann за това, че на 16 май 2013 г. е управлявал автомобил на германска територия, без да притежава необходимото за тази цел свидетелство за управление.

Правна уредба

Правото на Съюза

3 Съображения 2 и 15 от Директива 2006/126 гласят:

„(2) Правилата за свидетелствата за управление на превозни средства са съществен елемент на общата транспортна политика и допринасят за подобряване на пътната безопасност и улесняват свободното движение на хора, които се установяват в държава членка, различна от тази, която е издала свидетелството за управление. Предвид важността на индивидуалните транспортни средства, притежаването на свидетелство за управление, надлежно признато от държавата членка домакин, насърчава свободното движение и свободата на установяване на хората. […]

[…]

(15) Поради причини, свързани с пътната безопасност, държавите членки следва да бъдат в състояние да прилагат националните си разпоредби относно отнемането, прекратяването, подновяването и отменянето на свидетелства за управление за всички притежатели на свидетелства, които са [се] установили на тяхна територия“.

4 Съгласно член 2, параграф 1 от тази директива свидетелствата за управление, издадени от държавите членки, се признават взаимно.

5 Член 11, параграф 4 от посочената директива предвижда:

„Държава членка отказва издаването на свидетелство за управление на моторно превозно средство на кандидат, на когото свидетелство за управление на моторно превозно средство е ограничено, временно отнето или отнето в друга държава членка.

Държава членка отказва да признае валидността на свидетелство за управление на моторно превозно средство, издадено от друга държава членка на лице, на което свидетелството за управление на моторно превозно средство е ограничено, временно отнето или отнето на територията на предишната държава.

Държава членка може да откаже издаването на свидетелство за управление на превозно средство на кандидат, на когото свидетелство е анулирано в друга държава членка“.

Германското право

6 Релевантните разпоредби на германското право са тези на Наредбата относно достъпа на лицата до участие в движението по пътищата (Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr — Fahrerlaubnis-Verordnung), в редакцията ѝ от 10 януари 2013 г. (наричана по-нататък „FeV“).

7 Член 28, параграф 1 от FeV към онзи момент закрепва принципа, че разрешение да управлява моторни превозни средства в Германия има всеки, който притежава валидно свидетелство за управление от Европейския съюз или Европейското икономическо пространство (ЕИП), издадено в друга държава членка.

8 Параграф 4 от същия член, който въвежда изключение от това правило, предвижда:

„Разрешението по параграф 1 не важи за притежателите на свидетелство за управление от ЕС или ЕИП,

[…]

3. на които разрешението за управление на територията на страната е временно или окончателно отнето от съд или от административен орган с подлежащ на незабавно изпълнение или влязъл в сила акт, на които с влязъл в сила акт е отказано разрешение за управление или на които разрешението за управление не е отнето само защото междувременно те са се отказали от него;

4. на които с влязло в сила съдебно решение е забранено да се издава разрешение за управление,

[…]

Точки 3 и 4 се прилагат само ако посочените в тях мерки са вписани в централния транспортен регистър и не са заличени на основание член 29 от Закона за движението по пътищата […]“.

Спорът в главното производство и преюдициалният въпрос

9 При пътна проверка на 16 май 2013 г. в Ротенбург об дер Таубер (Германия) германският гражданин г-н Wittmann представя свидетелство за управление от Съюза, което му е издадено от полските власти.

10 Тъй като смятат, че валидността на това получено в Полша свидетелство за управление не може да бъде призната на германска територия, германските власти образуват срещу г-н Wittmann наказателно производство за управляване на моторно превозно средство без свидетелство за управление. Според тях той не може да черпи права от полското свидетелство за управление, тъй като преди това е осъждан в Германия и с присъдата му е наложена временна забрана да има свидетелство за управление.

11 В резултат е проведено наказателно производство и на 23 януари 2014 г. той е осъден от Amtsgericht Ansbach (Районен съд, Ансбах) за управляване на моторно превозно средство без свидетелство за управление и му е наложено наказание лишаване от свобода за срок от шест месеца. С това посоченият съд потвърждава позицията на германските власти.

12 Що се отнася до фактите по спора пред запитващата юрисдикция, тя посочва, че при пътна проверка на 1 декември 2004 г. г-н Wittmann е представил подправено чешко свидетелство за управление. С присъда от 18 юли 2005 г. компетентният по случая Amtsgericht Lindau (Районен съд, Линдау) му налага само временна забрана за издаване на свидетелство за управление, тоест забрана за определен срок да бъде издавано свидетелство за управление на лице, което няма свидетелство за управление — защото му е било отнето или защото до този момент изобщо не му е било издавано. Amtsgericht Lindau налага това наказание, тъй като свидетелството за управление на г-н Wittmann вече е било отнето през 2001 г.

13 Тази присъда на Amtsgericht Lindau влиза в сила на 14 юли 2006 г. Срокът на временната забрана започва да тече от 14 юли 2006 г. и изтича една година по-късно, на 14 юли 2007 г. Съгласно Наказателния кодекс срокът на временните забрани за издаване на свидетелство за управление започва да тече едва от момента на влизане в сила на осъдителната присъда.

14 След осъждането му от Amtsgericht Lindau г-н Wittmann не прави постъпки отново да му се издаде свидетелство за управление в Германия, но пък получава свидетелство за управление в Полша на 14 септември 2005 г., тоест след постановяването на присъдата от 18 юли 2005 г., но преди да започне да тече едногодишният срок на временната забрана.

15 Г-н Wittmann представя полското си свидетелство за управление при пътна проверка в Ротенбург об дер Таубер на 15 септември 2009 г. С присъда от 4 май 2010 г. е осъден за управляване на моторно превозно средство без свидетелство за управление и му е наложено наказание лишаване от свобода за срок от шест месеца, което той изтърпява.

16 Същото полско свидетелство за управление г-н Wittmann представя и при пътната проверка на 16 май 2013 г., спомената в точка 9 от настоящото решение.

17 В присъдата от 23 януари 2014 г. Amtsgericht Ansbach също така констатира, че до този момент г-н Wittmann е осъждан единадесет пъти за управляване на моторно превозно средство без свидетелство за управление. Всъщност германското му свидетелство за управление е отнето през 2001 г. и оттогава в Германия не му е издавано друго.

18 Г-н Wittmann обжалва по касационен ред присъдата от 23 януари 2014 г. пред Oberlandesgericht Nürnberg (Нюрнбергски висш областен съд). Изпълнението на наказанието лишаване от свобода е спряно до произнасянето на запитващата юрисдикция.

19 Тъй като се съмнява дали съгласно Директива 2006/126 не би било задължително да се признае полското свидетелство за управление, Oberlandesgericht Nürnberg решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Трябва ли член 11, параграф 4 от [Директива 2006/126] да се тълкува в смисъл, че е равнозначно на отнемане на свидетелството за управление, когато свидетелството за управление на водача не е отнето само защото преди това то вече му е било отнето и съответно той не притежава такова и когато същевременно по отношение на това лице е наложена забрана за определен срок да му се издава ново свидетелство за управление?“.

По преюдициалния въпрос

20 С въпроса си запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 11, параграф 4, втора алинея от Директива 2006/126 трябва да се тълкува в смисъл, че когато държава членка, която не може да отнеме свидетелството за управление на водача на моторно превозно средство, защото то вече му е било отнето с предходно решение, забрани на това лице да се издава ново свидетелство за управление за определен срок, тази мярка трябва да се разглежда

като мярка за ограничаване, временно отнемане или отнемане на свидетелството за управление по смисъла на тази разпоредба, като последица от което тя е пречка за признаване на валидността на всяко свидетелство за управление, издадено от друга държава членка преди изтичането на този срок.

21 Г-н Wittmann смята, че фактите, във връзка с които са постановени предходните решения на Съда в тази област, не са сходни с фактите по настоящия случай. Като се позовава на практиката на Съда относно принципа за взаимно признаване на свидетелствата за управление (решение Akyüz, C-467/10, EU:C:2012:112, т. 46), той твърди, че не бива да се въвеждат нови изключения от този принцип. Според него Съдът е посочил ясно две хипотези, в които се допуска изключение, а именно хипотезата на неспазване на изискването за пребиваване, която в случая в главното производство е напълно ирелевантна, и хипотезата на получаване на чуждестранно свидетелство за управление след отнемането на националното разрешение за управление или по време на наложена забрана. Според г-н Wittmann полското му свидетелство за управление не е издадено по време на наложена забрана, тъй като постановената спрямо него забрана влиза в сила едва след като той получава упоменатото свидетелство.

22 Европейската комисия отбелязва, че запитващата юрисдикция е установила прилики между настоящия случай и фактите, във връзка с които е постановено решение Weber (C-1/07, EU:C:2008:640). Тя смята, че следва да се провери дали между тези две дела има разлики, които да оправдават различна правна преценка. Според нея това не е така, понеже, що се отнася до полското му свидетелство за управление, г-н Wittmann се намира в сходно положение като подсъдимия по делото, във връзка с което е постановено решение Weber (C-1/07, EU:C:2008:640).

23 Следва да се напомни, че съгласно постоянната съдебна практика член 2, параграф 1 от Директива 2006/126, както и член 1, параграф 2 от предхождащата я Директива 91/439/ЕИО на Съвета от 29 юли 1991 година относно свидетелствата за управление на моторни превозни средства (ОВ L 237, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 7, том 2, стр. 62) предвиждат взаимното признаване, без формалности, на свидетелствата за управление, издадени от държавите членки (вж. в този смисъл решения Akyüz, C-467/10, EU:C:2012:112, т. 40 и Hofmann, C-419/10, EU:C:2012:240, т. 43 и 44).

24 Член 11, параграф 4, втора алинея от Директива 2006/126 обаче предвижда, че държавата членка е длъжна да откаже да признае валидността на свидетелство за управление на моторно превозно средство, издадено от друга държава членка на лице, на което свидетелството за управление на моторно превозно средство е ограничено, временно отнето или отнето на територията на първата държава.

25 Видно от дадените от запитващата юрисдикция разяснения, още преди на 14 септември 2005 г. г-н Wittmann да получи полското си свидетелство за управление, на 18 юли 2005 г. Amtsgericht Lindau налага забрана да му се издава германско свидетелство за управление. Тъй като присъдата на Amtsgericht Lindau влиза в сила на 14 юли 2006 г., забраната за издаване на такова свидетелство влиза в сила на същия ден и изтича една година по-късно, на 14 юли 2007 г. Освен това обстоятелствата, обосноваващи налагането на мярката забрана за издаване на свидетелство за управление в Германия, са констатирани на 1 декември 2004 г., тоест преди датата на издаване на полското свидетелство за управление.

26 Следва да се напомни, че по делото, във връзка с което е постановено решение Weber (C-1/07, EU:C:2008:640), е ставало дума за лице, управлявало моторно превозно средство в Германия под въздействието на наркотични вещества, за което му е наложена глоба и свидетелството му за управление е отнето временно, за срок от един месец. След това във връзка със същите обстоятелства германското свидетелство за управление му е окончателно отнето. След издаването на административното решение за временно отнемане на свидетелството му за

управление, но преди то да влезе в сила и преди да бъде издадено последващото решение за отнемане на свидетелството, въпросното лице получава чешко свидетелство за управление, което германските власти отказват да признаят.

27 В посоченото решение Съдът постановява, че член 1, параграф 2 и член 8, параграфи 2 и 4 от Директива 91/439 допускат държава членка да откаже да признае на територията си правото на управление на моторни превозни средства, произтичащо от свидетелство за управление, издадено в друга държава членка на лице, спрямо което на територията на първата държава членка е наложена мярка за отнемане на разрешението за управление, дори ако отнемането е било постановено след издаване на посоченото свидетелство за управление, при положение че последното е било получено в срока на действие на мярка за временно отнемане на свидетелството за управление, издадено в първата държава членка, и че както мярката за временно отнемане, така и посочената мярка за отнемане са обосновани от съображения, които са били налице към датата на издаване на второто свидетелство за управление (вж. в този смисъл решение Weber, C-1/07, EU:C:2008:640, т. 41; вж. също решение Apelt, C-224/10, EU:C:2011:655, т. 31).

28 Наистина, в случая в главното производство наложената на г-н Wittmann мярка е различна от мерките, наложени на г-н Weber, доколкото г-н Weber все още е разполагал с германското си свидетелство за управление, когато е извършил на германска територия нарушението, предмет на делото, във връзка с което е постановено решение Weber (C-1/07, EU:C:2008:640), докато г-н Wittmann не е разполагал с такова свидетелство, когато е извършил нарушението, предмет на делото в главното производство. Въпреки това обстоятелството, че г-н Wittmann вече не е притежавал германско свидетелство за управление, което да може да му бъде отнето, е без значение за целите на прилагането на член 11, параграф 4, втора алинея от Директива 2006/126. Всъщност при такива обстоятелства забраната да се получи ново свидетелство за управление трябва да се разглежда като мярка за ограничаване, временно отнемане или отнемане по смисъла на тази разпоредба (вж. в този смисъл решение Apelt, C-224/10, EU:C:2011:655, т. 33, в което Съдът констатира, че съответната мярка за задържане може да се счита за мярка за временно отнемане по член 8, параграфи 2 и 4 от Директива 91/439).

29 Както изтъква Комисията, изключването на подобни мерки от приложното поле на член 11, параграф 4, втора алинея от Директива 2006/126 би означавало лицата, извършили пътнотранспортни нарушения, без да притежават свидетелство за управление, да бъдат третирани по-благоприятно от тези, които са извършили такива нарушения, когато са притежавали свидетелство за управление. Подобен ефект би бил в противоречие с целта за пътна безопасност, чието значение е подчертано в съображения 2 и 15 от Директивата.

30 Всъщност налагането в тежест на държава членка на задължение да признае валидността на издаденото от друга държава членка свидетелство за управление на съответното лице, въпреки че в първата държава спрямо това лице е наложена мярка, с която се забранява да му се издава в нея свидетелство за управление, заради обстоятелства, предшестващи издаването на свидетелството от втората държава, би подтикнало извършителите на подлежащи на санкциониране с подобна мярка нарушения на територията на дадена държава членка да отидат в друга държава членка, за да получат ново свидетелство за управление и така да избегнат административноправните или наказателноправните последици от посочените нарушения, и в крайна сметка би подкопало доверието, на което се крепи системата за взаимно признаване на свидетелствата за управление (вж. в този смисъл решение Weber, C-1/07, EU:C:2008:640, т. 39).

31 Обстоятелството, че съдебното решение, с което е постановена тази мярка, влиза в сила след издаването на свидетелството за управление във втората държава, е без значение в това отношение, при положение че въпросното свидетелство е получено след постановяването на съдебното решение и че основанията за мярката са били налице към датата на издаване на това свидетелство (вж. в този смисъл решение Weber, C-1/07, EU:C:2008:640, т. 36 и 41).

32 Ето защо на поставения въпрос следва да се отговори, че член 11, параграф 4, втора алинея от Директива 2006/126 трябва да се тълкува в смисъл, че когато държавата членка по обичайното пребиваване на лицето не може да отнеме свидетелството за управление на това лице, водач на моторно превозно средство, защото то вече му е било отнето с предходно решение, и затова наложи на това лице мярката забрана да му се издава ново свидетелство за управление за определен срок, тази мярка трябва да се разглежда като мярка за ограничаване, временно отнемане или отнемане на свидетелството за управление по смисъла на тази разпоредба и като последица от това ще е пречка за признаване на валидността на всяко свидетелство за управление, издадено от друга държава членка преди изтичането на този срок. Обстоятелството, че съдебното решение, с което е постановена тази мярка, влиза в сила след издаването на свидетелството за управление във втората държава, е без значение в това отношение, при положение че въпросното свидетелство е получено след постановяването на съдебното решение и че основанията за мярката са били налице към датата на издаване на това свидетелство.

По съдебните разноски

33 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (десети състав) реши:

Член 11, параграф 4, втора алинея от Директива 2006/126/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 година относно свидетелства за управление на превозни средства трябва да се тълкува в смисъл, че когато държавата членка по обичайното пребиваване на лицето не може да отнеме свидетелството за управление на това лице, водач на моторно превозно средство, защото то вече му е било отнето с предходно решение, и затова наложи на това лице мярката забрана да му се издава ново свидетелство за управление за определен срок, тази мярка трябва да се разглежда като мярка за ограничаване, временно отнемане или отнемане на свидетелството за управление по смисъла на тази разпоредба и като последица от това ще е пречка за признаването на валидността на всяко свидетелство за управление, издадено от друга държава членка преди изтичането на този срок. Обстоятелството, че съдебното решение, с което е постановена тази мярка, влиза в сила след издаването на свидетелството за управление във втората държава, е без значение в това отношение, при положение че въпросното свидетелство е получено след постановяването на съдебното решение и че основанията за мярката са били налице към датата на издаване на това свидетелство.

Подписи